

Simon Apelblat Thomsen (DEP)

Fra: Jette Petersen (DEP)
Sendt: 8. januar 2013 21:36
Til: Søren Søndergaard Kjær
Cc: Kim Holm Boesen (DEP); Morten Ejrnæs (DEP); Lars Ole Hansen (DEP)
Emne: Fwd: Forståelsespapir omkring konsekvenser af underkendelsen af vandplanerne for randzoner, miljøafgrøder og vådområder m.v.,
Vedhæftede filer: image001.gif; ATT00001.htm; Forståelsespapir omkring konsekvenser af underkendelsen af vandplanerne for randzoner, miljøafgrøder og vådområder m.v., [DOK481648].DOC; ATT00002.htm; fcsdPacket.xml; ATT00003.htm

Kære Søren

Hermed som lovet udkast til forståelsespapir med henblik på at vi kan koordinere det færdigt i morgen.

Der skal nok lidt ind om evt plan b på kompensationen. Men det sætter vi ind i løbet af i morgen.

Baggrund for de enkelte punkter vil kunne læses af vores indstillingsnotat.

Kh
J

Sendt fra min iPad

Start på videresendt besked:

Fra: "Kim Holm Boesen (DEP)" <khbo@fvm.dk>
Dato: 8. jan. 2013 20.46.40 CET
Til: "Jette Petersen (DEP)" <JPE@fvm.dk>
Cc: Morten Ejrnæs (DEP) <mejr@fvm.dk>, "Ulla Heiden (DEP)" <UHE@fvm.dk>, "Lars Ole Hansen (DEP)" <loha@fvm.dk>
Emne: Forståelsespapir omkring konsekvenser af underkendelsen af vandplanerne for randzoner, miljøafgrøder og vådområder m.v.,

Kære Jette,

Her et udkast til et forståelsespapir med Miljøministeriet omkring konsekvenser af underkendelsen af vandplanerne for miljøafgrøder, randzoner, vådområder og vandløbsindsats, mhp. oversendelse til Søren Kjær.

Med venlig hilsen

Kim Holm Boesen
Specialkonsulent

Direkte tlf. +45 41 93 23 09
Email khbo@fvm.dk

Slotsholmsgade 12
1216 København K
Tlf. +45 33 92 33 01
Email: fvm@fvm.dk
fvm.dk

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Miljøenheden

Sagsnr.: 18642

Dok.nr.: 481648

Den 8. januar 2013

Kim Holm Boesen

Forståelsespapir mellem Fødevareministeriet og Miljøministeriet omkring håndtering af konsekvenserne af underkendelsen af vandplanerne, for randzoner, miljøafgrøder, vådområder og vandløbsindsatsen

Inden det åbne samråd M i Udvalget for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri den 16. januar 2013, skal der være fastlagt en overordnet linje mellem Fødevareministeriet og Miljøministeriet omkring udmeldingerne af konsekvenserne af underkendelsen af vandplanerne, for virkemidlerne: Randzoner, miljøafgrøder, vådområder og vandløbsindsatsen.

Der er enighed om, at:

[Generelt

- Miljøministeriet ser på, i samarbejde med kammeradvokaten, hvor omfattende ændringerne af vandplanerne er og deraf afledt vurdering af, hvor lang høringsperioden skal være [evt. afklaret mandag den 14. januar 2013].
- Med forbehold for EU – Kommissionens godkendelse meldes ud, at det ikke har konsekvenser for opfyldelse af reduktionskravet i første vandplansperiode, da virkemidlerne forventes implementeret inden udgangen af 2015.]

Miljøafgrøder

- Miljøafgrøderne udskydes til næste planperiode – 2014/2015.
 - Med forbehold for EU – Kommissionens godkendelse meldes ud, at det ikke har konsekvenser for opfyldelse af reduktionskravet i første vandplansperiode, da det er implementeret inden udgangen af 2015.
 - Det meldes ud, at der pt. ikke forefindes juridisk grundlag for at indføre miljøafgrøderne ved åbning af fællesskemaet pr. 1. februar 2013.
 - Vi kan benytte lejligheden til påpege det positive ved at der bliver en lidt længere periode at vurdere evt. alternative virkemidler [bl.a. DCE's om en vurdering af drænvandsundersøgelsen kan nå at foreligge].

Randzoner

- Randzonenloven generelt står uantastet.
 - Der udestår en nærmere kommunikation med kammeradvokaten omkring konsekvenserne i marsk- og marsklignende områder (ca. 3.000ha randzoner, som kammeradvokaten vurderer ikke skal udlægges).

- Naturstyrelsen skal snarest fremsende et nyt 2 m bræmme kort, uden de 2 m bræmmer, der er bortfaldet pga. de ugyldige vandplaner.
- Der arbejdes videre med en randzonekompensationsordning med EU-medfinansiering med forbehold for, at EU-Kommissionen godkender, at vi efterfølgende udbetaler kompensation for den periode, hvor der ikke har været gyldige vandplaner.
 - NaturErhvervstyrelsen sender den 11. januar 2013 en bekendtgørelsen om kompensation for randzoner i høring, for at være klar til åbning af fællesskemaet 1. februar 2013.
 - NaturErhvervstyrelsen kontakter EU Kommissionen mhp. at få godkendt dispositionen.

Vådområder

- Med forbehold for EU-Kommissionen godkendelse, fortsætter de kommunale vådområdeprojekter (ca. 300 mio. kr.).
- Statslige og de private vådområdeprojekter stoppes indtil der foreligger nye vandplaner (ca. 53 mio. kr.).
 - NaturErhvervstyrelsen kontakter EU Kommissionen mhp. at få godkendt, at statslige og de private vådområdeprojekter kan behandles som de kommunale.
 - Der udestår en nærmere kommunikation med kammeradvokaten, omkring konsekvenserne af at stoppe de private vådområdeprojekter.

Vandløbsindsatsen

- Vandløbsrestaurering udskydes.
 - Hvis der kommer en lang høringsperiode, skal overvejes programændring.
- Nedsat vandløbsvedligeholdelse udskydes.
 - Hvis der kommer en lang høringsperiode, skal overvejes programændring.

Konsekvenser af ugyldige vandplaner for randzoner, miljøafgrøder, vådområder og vandløbsindsats.

Sammenfatning

NaturErhvervstyrelsen har sammen med Kammeradvokaten undersøgt konsekvenserne af vandplanernes ugyldighed for ordningerne om randzoner, miljøafgrøder og vådområder mv. Disse ordninger forudsætter således på forskellig vis eksistensen af vandplaner. NaturErhvervstyrelsen har løbende modtaget udtalelser fra Kammeradvokaten, og kan nu, hvor det på de vigtigste områder har en mere endelig karakter sammenfatte Kammeradvokatens vurderinger.

Fødevareministeriet er den ansvarlige myndighed i forhold til randzoner og miljøafgrøder. I forhold til vådområdeindsatsen, vandløbsrestaurering og ændret vandløbsvedligeholdelse er Miljøministeriet den ansvarlige myndighed og Fødevareministeriet er den administrative myndighed, der bl.a. står for kontrol og udbetaling af tilskud.

Sammenfattende er konklusionerne:

- Randzonestyrelsens bestemmelser er i kraft og gyldige og kan håndhæves.
- Der er ikke pligt til at udlægges randzoner i marksområder og nogle bedrifter skal som følge af bortfald af visse 2 meter bræmmer udlægges et større areal med randzoner end forudsat.
- Den forudsatte randzonekompensationsordning med EU-medfinansiering kan åbnes med forbehold for, at EU-Kommissionen godkender, at man efterfølgende udbetaler kompensation for en periode, hvor der ikke har været gyldige vandplaner.
- Der kan ikke indføres krav om målrettede miljøafgrøder, før der foreligger godkendte vandplaner. Man kan dog forberede indførelse af krav om miljøafgrøder for dyrkningssæsonen 2013-2014 under en række forudsætninger, herunder bl.a. at der foreligger gyldige vandplaner senest den 1. maj 2013.
- At der for vådområder og vandløbsindsatserne skal ske en drøftelse med Kammeradvokaten og Miljøministeriet omkring den videre tilrettelæggelse af indsatserne.

Desuden er der risiko for:

- At EU-Kommissionen ikke godkender udbetaling af støtte til randzoner med medfinansiering for den periode, hvor der ikke har været gyldige vandplaner. I givet fald opstår spørgsmålet, om der skal etableres en national støtteordning efter de minimis støttereglerne for perioden 2012-2013.

- At der ikke som forudsat foreligger gyldige vandplaner senest den 1. maj 2013. I givet fald vil dette medføre, at kravet om målrettede miljøafgrøder udskydes til 2014-2015.

Randzoner

Randzoner er udlagt pr. 1. september 2012.

I forhold til ordningen om randzoner medfører vandplanernes ugyldighed spørgsmål om randzonestens gyldighed og om gennemførelse af den forudsatte kompensationsordning.

I forhold til randzonestens gyldighed, har Kammeradvokaten i udtalelser af 21. december 2012 og 3. januar 2013 konkluderet følgende:

- Randzonestens bestemmelser er i kraft og gyldige og kan fortsat håndhæves.
- Der er ikke pligt til at udlægges randzoner i marsk og marsklignende områder, da retsgrundlaget på dette punkt forudsætter eksistensen af gyldige vandplaner.
- Desuden medfører vandplanernes ugyldighed, at visse 2-meter bræmmer bortfalder, og dermed automatisk erstattes af randzoner, hvilket indebærer, at der på nogle bedrifter skal udlægges et større areal med randzoner end oprindeligt forudsat.

I forhold til 2-meter bræmmerne vil det forhold, at nogle af disse nu midlertidigt udlægges som randzoner og dermed indgår i 5 pct. reduktionen medføre en permanent reduktion i det samlede randzoneareal. Reduktionen skønnes dog maksimalt at udgøre 500 ha.

Det er NaturErhvervstyrelsens vurdering, at effekten af ændringerne samlet set er begrænset. I marsk og marsklignende områder udgår ca. 3.000 ha. randzoner, men dette er kun midlertidigt indtil vandplanerne vedtages. De pågældende arealer vil dermed ikke være berettiget til randzonekompensation. Det vil dog betyde, at lodejerne i de berørte områder stilles dårligere, da de allerede har udlagt randzonerne langs de naturlige og højt målsatte vandløb i området. NaturErhvervstyrelsen bemærker, at der udestår en endelig afklaring fra Kammeradvokaten omkring randzoner i marsken.

I forhold til den forudsatte kompensationsordning har Kammeradvokaten i udtalelser af 21. december 2012 konkluderet følgende:

- Det påvirker ikke randzonestens gyldighed, om der ydes kompensation det første år. En manglende mulighed for at yde kompensation kan dog påvirke domstolens bedømmelse af, om randzonesten er ekspropriativ.
- Det er en betingelse for randzonekompensationsordningens forenelighed med EU-retten (og dermed for opnåelse af EU-medfinansiering), at der foreligger gyldige vandplaner. Det er dog Kammeradvokatens vurdering, at en række grunde taler for, at kompensationsordningen kan iværksættes som planlagt i starten af 2013, idet det er forventningen af der i løbet af året vedtages nye vandplaner.
- Det er dog ved åbningen af ansøgningsrunden nødvendigt at tage forbehold for, at EU-Kommissionen godkender, at man efterfølgende udbetaler kompensation for en periode, hvor der ikke har været gyldige vandplaner.

NaturErhvervstyrelsen kan oplyse, at der ikke ydes kompensation til de arealer (2-meter bræmmer), hvor der på grund af de ugyldige vandplaner midlertidigt udlægges randzoner. Der ydes ligeledes ikke kompensation til de randzoner, der måtte være udlagt i marsk og marsklignende områder, og hvor der pt. ikke er krav om randzoner. Dette skal bekræftes af Kammeradvokaten.

NaturErhvervstyrelsen vil snarest sende randzonekompensationsbekendtgørelsen i høring med forbehold for EU-Kommissionens godkendelse.

NaturErhvervstyrelsen vil desuden åbne ansøgningsrunden i fællesskemaet som forudsat. Der tages i ansøgningsmaterialet forbehold for EU-Kommissionens godkendelse af, at der fortsat kan ydes kompensation. Der kan ikke foretages udbetaling af kompensation med EU-medfinansiering, før EU-Kommissionens godkendelse foreligger.

Kammeradvokaten har affattet et skriftligt spørgsmål til EU-Kommissionen, som fremsendes til Kommissionen snarest muligt.

Der er en risiko for, at EU-Kommissionen ikke godkender, at der ydes kompensation under EU-reglerne.

Der vil eventuelt kunne etableres en national støtteordning inden for rammerne af de minimis støttere reglerne for perioden 2012-2013. Der vil dog ikke under en sådan ordning kunne ydes fuld kompensation som forudsat til alle berørte landmænd. Foreløbige analyser viser, at der er tale om ca. 100 landmænd. Dette skyldes, at der maksimalt kan ydes 7.500 euro over tre år under de minimis reglerne. Samtidig vil en sådan ordning medføre betydelige ekstra administrationsomkostninger.

Miljøafgrøder

Kravet om 140.000 ha. målrettede miljøafgrøder er endnu ikke indført, men skal efter planen implementeres fra dyrkningsæsonen 2013-2014.

I forhold til ordningen om miljøafgrøder er spørgsmålet, om miljøafgrødekravet kan indføres som forudsat og i givet fald på hvilke betingelser.

Kammeradvokaten har i udtalelser af 21. december konkluderet følgende:

- Gødningsanvendelsesloven giver ikke hjemmel til at indføre krav om målrettede miljøafgrøder, før der på ny foreligger gyldige vandplaner.
- Det er dog muligt at forberede indførelsen af miljøafgrøder som planlagt fra dyrkningsæsonen 2013-2014 under følgende forudsætninger:
 - at landbrugerne informeres om, at det klart forventes, at der indføres miljøafgrødekrav og landbrugerne desuden fra februar 2013 informeres om deres specifikke forventede miljøafgrødekrav.
 - at der ikke i dyrkningsæsonen 2013-2014 indføres strengere miljøafgrødekrav end de specifikke krav der informeres om i februar 2013.
 - at landbrugerne senest den 1. maj 2013 informeres, hvis der ikke indføres miljøafgrødekrav alligevel.
 - at bekendtgørelsen om miljøafgrødekrav udstedes senest i juli 2013.

Udover de rent juridiske forudsætninger er der også et betydeligt hensyn at tage til landmandens drift og planlægning. Uanset, at Kammeradvokaten ud fra en juridisk vurdering sætter 1. maj som sidste frist for en afklaring, vil mange landmænd have behov for at disponere betydeligt tidligere. Da det ikke er tilstrækkeligt sikkert, at der foreligger godkendte vandplaner den 1. maj 2013 er det NaturErhvervstyrelsens anbefaling, at kravet om målrettede miljøafgrøder udskydes til 2014-2015.

Vådområder.

Vådområder omfatter en række indsatser: Private vådområder, kommunale og statslige vådområdeprojekter og fosforvådområder.

Kammeradvokaten har i notat af 17. december 2012 og en foreløbig udtalelse af 4. januar 2013 gennemgået en række forhold af betydning for NaturErhvervstyrelsens rolle som administrativ myndighed. Der er dog endnu ikke endelige konklusioner om alle relevante forhold.

NaturErhvervstyrelsens egne analyser viser, at vådområdeindsatserne i forhold til EU-reglerne ikke er knyttet til eksistensen af gyldige vandplaner. Dette gælder for alle indsatser.

Dette betyder, at ordningen om kommunale vådområder, hvor der allerede er givet tilsagn, kan fortsætte, ligesom der kan gives nye tilsagn under ordningen. På nogle vådområdeindsatser forudsætter en videreførelse af ordningerne ændringer af bekendtgørelsesregler. Dette skyldes, at de relevante bekendtgørelser forudsætter gyldige vandplaner, uden at dette som nævnt er et EU-krav.

EU-Kommissionen orienteres om, at vådområdeindsatserne fortsætter. Årsagen til, at EU-Kommissionen skal orienteres er, at der – uden at dette juridisk set er nødvendigt – i programmet er henvist til vandplanerne.

Denne analyse skal bekræftes af Kammeradvokaten.

Vandløbsindsats

Vandløbsindsats omfatter ændret vandløbsvedligeholdelse og kommunal vandløbsrestaurering

NaturErhvervstyrelsens analyse viser, at vandløbsrestaurering i forhold til EU-reglerne ikke er knyttet til eksistensen af gyldige vandplaner. En videreførelse af ordningen forudsætter ændringer af bekendtgørelsen. Dette skyldes, at den gældende bekendtgørelse forudsætter gyldige vandplaner, uden at dette er et EU-krav.

EU-Kommissionen orienteres om, at ordningen om kommunal vandløbsrestaurering fortsætter. Årsagen til, at EU-Kommissionen skal orienteres er, at der – uden at dette juridisk set er nødvendigt – i programmet er henvist til vandplanerne. Denne analyse skal bekræftes af Kammeradvokaten.

Da ordningen om ændret vandløbsvedligeholdelse endnu ikke er godkendt af EU-Kommissionen opstår ikke spørgsmål om konsekvenser af de ugyldige vandplaner.

Kommunikation

Det anbefales, at der foretages én samlet udmelding fra Fødevareministeriet omkring konsekvenserne af de ugyldige vandplaner. Gerne inden ministerens samråd den 16. januar 2013.

Bekendtgørelse om randzonekompensationen skal snarest sendes i høring med henblik på ikrafttræden den 1. februar. Det vurderes mest hensigtsmæssigt, at høringen afventer den samlede udmelding. Dette kræver i givet fald, at denne kommer senest mandag den 14. januar. Såfremt dette ikke er muligt udsendes der en kort faglig nyhed i forbindelse med høringen af bekendtgørelsen.

Kommunikationen kan indeholde elementer som:

- FAQ til landmænd på hjemmesiden.
- Konkret vejledning af landmændene i forhold til hvad de konkret skal gøre (hjemmesiden).
- Faglige nyheder på hjemmesiden.
- Pressemeddelelser om de forskellige beslutninger, deres konsekvenser og løsninger. Her overvejes fra gang til gang hvordan og om ministeren skal være afsender.

Al kommunikation aftales i et tæt samarbejde mellem departementet (CME og presseenheden) samt Kommunikation og Presse i NEST. Den røde tråd er ønsket om rettidig kommunikation af hensyn til modtagerens behov samt åbenhed om både beslutninger, løsninger og de udfordringer/problemer, der fortsat udestår.

Indstilling

- Randzonenloven er gældende og fastholdes. Det skal endeligt afklares, om der udlægges randzoner i forudsat omfang i marsk og marsklignende områder. På nogle bedrifter udlægges der som følge af bortfald af visse 2-meter bræmmer et større areal med randzoner end forudsat.
- Den forudsatte randzonekompensationsordning med EU-medfinansiering åbnes som planlagt med forbehold for, at EU-Kommissionen godkender, at man efterfølgende udbetaler kompensation for en periode, hvor der ikke har været gyldige vandplaner. Der ydes ikke kompensation til de arealer (2-meter bræmmer), hvor der på grund af de ugyldige vandplaner midlertidigt udlægges randzone. Der ydes ligeledes ikke kompensation til de randzoner, der måtte være udlagt i marsk og marsklignende områder, og hvor der pt. ikke er krav om randzoner.
- Kravet om målrettede miljøafgrøder udskydes til dyrkningssæsonen 2014-2015.
- Vådområder., herunder de kommunale vådområder, fortsætter som planlagt. På kort sigt udsættes ordningerne, da der skal foretages ændringer af bekendtgørelser. Dette gælder dog ikke kommunale vådområder. EU-Kommissionen orienteres om dette.
- Kommunal vandløbsrestaurering fortsætter som planlagt. På kort sigt udsættes ordningen grundet behov for bekendtgørelsesændring.

Det bemærkes, at konklusioner om randzoner i marsken, kompensation til 2-meter bræmmer og fortsættelse af vådområdeindsatserne mv. skal endeligt afklares med Kammeradvokaten.